

1 Kasım 2015 Milletvekili Genel Seçimi Oyların Sayımı ve Dökümü Hakkında Rehber

1. Oy verme sırasında sayım ve döküm işlemlerini izlemek mümkün müdür?

Evet. Sayım ve döküm herkese açık olarak yapılır ve oy verme yerinde hazır bulunanlar bunu takip edebilirler.¹ Ancak sandık kurulu, sayım döküm işleminin düzen içerisinde yürütülmesini sağlamak amacıyla, sayımın yapılacağı alanın etrafında boş bir alan bırakılmasına karar verebilir ve bu alanın boş kalmasını sağlamak için gereken tedbirleri (alanın etrafına ip germek, sınıfın kapısına sıra koymak gibi) alabilir. Bu durumda, yalnızca sandık kurulu üyeleri ve müşahitler sayım masasının etrafında bulunabilir. Ancak diğerleri sayım işlemini sandık kurulunun belirlediği boş alandan takip edebilirler.

2. Sayım ve döküm işlemlerine karşı şikayet hakkı kullanılabilir mi?

Evet. Yurttaşların, sandık kurulunun yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere karşı şikayet yoluna başvurma hakları bulunmaktadır.² Şikayet sözle veya dilekçe yoluyla, sandık sonuç tutanağı düzenlenene kadar yapılır. Şikayet sözle yapılırsa, kurul şikayeti gerekçesiyle birlikte tutanak altına alır. Şikayet eden kimsenin adı, soyadı, adresi ve imzası da alınır.

Şikayet haklı bulunursa, karar yazmaya ihtiyaç bulunmaksızın kurul işlemleri yahut tedbiri düzeltir. Şikayet reddedilirse, kurul kararının başkan ve tüm üyeler tarafından imzalanması ve sandık kurulu tutanak defterine işlenmesi gerekir.³

3. Şikayetin reddine ilişkin karara karşı itiraz hakkı kullanılabilir mi?

Evet. Sandık kurulunun bu kararına karşı yurttaşların itiraz hakkı bulunmaktadır.⁴ İtirazlar ilgili ilçe seçim kuruluna yapılır. İtiraz, sandık sonuç tutanağı düzenlenip kurul tarafından imzalanıncaya kadar sözle veya yazıyla, sandık kurulu vasıtasıyla yapılabilir veya 3 Kasım Salı günü saat 15:00'e kadar doğrudan ilgili ilçe seçim kuruluna yazılı olarak yapılabilir.

4. Sayım ve döküm ne zaman başlar?

Sayım ve döküm, oy verme işleminin bittiği kurul başkanı tarafından yüksek sesle ilan edildikten sonra başlar. Sandık seçmen listesindeki tüm seçmenler oy kullanmış olsa dahi, sandıklar saat 17:00'den önce açılmaz.

5. Hangi pusulalar geçersiz sayılır veya hesaba katılmaz?

- Sandık kurulunca verilen ve o seçim için düzenlenmiş biçim ve renkte olmayan,
- Arkasında Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunmayan,
- Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan,
- Hiçbir yerine Evet/Tercih mührü basılmamış olan (boş pusulalar),
- Siyasi partilere veya bağımsız adaylara ayrılan alanlardan birden fazlasına Evet/Tercih mührü basılmış olan,

¹ 298 s. Kanun md. 95; 135 s. Genelge md. 38.

² 298 s. Kanun md. 110, 116; 135 s. Genelge md. 50.

³ 298 s. Kanun md. 117; 135 s. Genelge md. 53.

⁴ 298 s. Kanun md. 110; 135 s. Genelge

- Birden fazla siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alana taşmış Evet/Tercih mührü bulunan,
- Sandığın ait olduğu seçim çevresinden başka bir seçim çevresi için düzenlenmiş olan,
- Bütünlüğü bozulacak şekilde yırtılmış veya koparılmış olan,
- Üzerine Evet/Tercih mührü dışında veya Evet/Tercih mührü yerine herhangi bir özel işaret, herhangi bir isim, imza kaşesi, mühür veya parmak izi basılmış olan,
- Üzerinde yer alan siyasi partilere veya bağımsız adaylara ait bölümleri belirgin bir şekilde ve özel olarak karalanmış, çizilmiş veya işaretlenmiş olan,
- Üzerinde yer alan matbu yazıların ve şekillerin dışında yazılar veya harfler veya sayılar yazılmış veya şekiller çizilmiş olan pusulalar geçersizdir.

Ancak aşağıdaki haller oy pusulalarını geçersiz kılmaz:

- Zarfların açılması veya oyların okunması sırasında yırtılması,
- Bütünlüğü bozulmaksızın bir kısmının kazaen yırtılması,
- Herhangi bir şekilde lekelenmiş olup da bunun özel olarak işaret koymak amacıyla yapıldığının anlaşılabilmesi,
- Birleşik oy pusulasının katlanarak zarfa konulması sebebiyle Evet/Tercih mührü ile oy pusulasının arkasına basılan sandık kurulu mühür izinin oy pusulasının diğer kısımlarına geçmesi (mürekkep izi),
- Bir siyasi parti veya bağımsız aday alanına basılan Evet/Tercih mührünün sadece iki parti alanını ayıran çift çizgili bölgeye taşmış olması,
- Başka bir siyasi partinin veya bağımsız adayın alanına taşmamak kaydıyla, bir siyasi partinin alanına birden çok Evet/Tercih mührü basılması.⁵

Zarfin içinden el ilanı, broşür ya da özel bir işaret, yazı veya şekil taşıyan kağıt veya işaret amacı taşıyan herhangi bir madde çıkmış olması halinde, bu zarftan çıkan oy pusulalarının hiçbirisi hesaba katılmaz.⁶

⁵ 298 s. Kanun md. 101; 135 s. Genelge md. 43.

⁶ 298 s. Kanun md. 102; 135 s. Genelge md. 44.